

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 14.1.2022
COM(2022) 11 final

2022/0004 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om lärande för miljömässig hållbarhet

(Text av betydelse för EES)

{SWD(2022) 3 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Att bli världens första klimatneutrala världsdel är vår tids största utmaning och möjlighet. Det handlar om att vidta beslutsamma åtgärder nu.

Ursula von der Leyen, politiska riktlinjer

Vi befinner oss i ett kritiskt skede, där människan har orsakat näst intill oåterkalleliga skador på vår planet, som är själva källan till vår existens och vårt välbefinnande. För att säkerställa en framtid där vi kan gå vidare är behovet akut att vidta kollektiva och individuella åtgärder för att föra in vårt samhälle och vår ekonomi på en hållbar väg. Särskilt unga människor är aktiva och kräver förändringar av myndigheterna och vädjar om snabba åtgärder för att skydda klimatet och miljön för nuvarande och kommande generationers räkning. Många anser att skolan inte ger dem tillräcklig kunskap om klimatförändringar, miljö och hur de ska leva och agera på ett mer hållbart sätt¹.

Under ledning av ordförande Ursula von der Leyen har kommissionen, med den europeiska gröna given, lagt fram en ambitiös strategi för att uppnå hållbarhet och klara av de omvälvande förändringar som krävs i vår ekonomi och vårt samhälle. Hållbar utveckling är en av Europeiska unionens grundläggande principer, och uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling är ett prioriterat mål för unionens interna och externa politik. Genom att samordna åtgärderna på en rad olika politikområden, bland annat energi, miljö, rörlighet och jordbruk, strävar EU efter en grön omställning som är rättvis och inkluderande. **I likhet med alla andra sektorer måste utbildningssektorn också vidta åtgärder för att hantera klimatnödläget och den globala krisen – dels i fråga om sin egen verksamhet, dels i fråga om hur eleverna förbereds för framtiden.**

I meddelandet om det europeiska området för utbildning², den europeiska gröna given³ och andra viktiga initiativ⁴ framhålls utbildningens avgörande roll för den gröna omställningen. Elever och studerande i alla åldrar måste kunna utveckla kunskaper, färdigheter och attityder för ett mer hållbart liv, ändra konsumtions- och produktionsmönstren, anamma sundare livsstilar och – både enskilt och kollektivt – bidra till omvandlingen av våra samhällen.

För att uppnå detta krävs en strategi för livslångt lärande för att uppnå miljömässig hållbarhet genom konkreta, engagerande och åtgärdsbaserade lärandemetoder som främjar i) kunskap, förståelse och kritiskt tänkande (kognitivt lärande), ii) utveckling av praktiska färdigheter (tillämpat lärande), och iii) empati, solidaritet och omsorg om naturen (socioemotionellt lärande). Ämnesövergripande strategier behövs för att hjälpa eleverna att förstå sambandet mellan ekonomiska, sociala och naturliga system.

Utmaningar när det gäller lärande för miljömässig hållbarhet

Allt fler initiativ och åtgärder som gäller klimatförändringar, biologisk mångfald och hållbarhet införs över hela Europa i tidig utbildning, skolor, yrkesutbildning, högre utbildning och samhällsorganisationer. I många länder finns det politik och strategier som rör utbildning om miljö och hållbarhet och motsvarande livskraftiga koncept, såsom utbildning för hållbar

¹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2224>

² COM(2020) 625 final.

³ COM(2019) 640 final.

⁴ EU:s strategi för biologisk mångfald, den europeiska klimatpakten, den europeiska pelaren för sociala rättigheter, EU:s kompetensagenda och rådets resolution om det europeiska området för utbildning (2021–2030).

utveckling och global kompetens. Trots årtionden av insatser och initiativ är **lärande för miljömässig hållbarhet ännu inte ett systematiskt inslag i EU:s politik och praxis.**

Få länder har gjort livslångt lärande till en vägledande princip för en hållbar utbildning. För att utveckla dess fulla potential måste lärande och undervisning för miljömässig hållbarhet ske inte bara i skolor och vid lärosäten utan i alla delar av systemet (formellt, icke-formellt, informellt lärande) och på alla nivåer (från tidig barndom till vuxen ålder och in i ålderdomen).

Många länder har ofta svårt att genomföra och övervaka strategier för utbildning och fortbildning i miljömässig hållbarhet. Det saknas ofta specifika mål, åtgärder, indikatorer och en tydlig vision. Den ämnesövergripande karaktären hos lärande för miljömässig hållbarhet, behovet av elevinriktade pedagogiska metoder, nya bedömningssätt, organisatoriska förändringar och lokala partnerskap kan strida mot etablerade sedvänjor och normer inom utbildning.

Miljömässig hållbarhet och biologisk mångfald ingår för närvarande i läroplanerna i väldigt olika utsträckning och kan inte anses vara ett genomgående inslag i de flesta medlemsstater. Få länder hänvisar specifikt till kompetens i hållbarhetsfrågor och därmed relaterade utbildningsmål och hur dessa bör bedömas. Miljö- och hållbarhetsfrågor ingår ofta i naturvetenskapliga ämnen och geografi, även om alla ämnen och ämneskombinationer faktiskt kan bidra till att ge eleverna kunskaper i dessa frågor.

Många pedagoger i Europa undervisar redan aktivt eller strävar efter att undervisa med sikte på miljömässig hållbarhet. Samtidigt anser många att de saknar sakkunskap och utbildning, särskilt när det gäller tvärvetenskapliga strategier, aktiv pedagogik och det svåra ämnesområdet.

Ett förhållningssätt där man ser till hela utbildningsinstitutionen och där hållbarhet ingår i all verksamhet och alla processer är ännu inte utbredd inom utbildningsinstitutionerna, vilket även beror på otillräcklig finansiering och otillräckligt stöd. Utbildningsinstitutionerna saknar ofta de uppgifter och verktyg som behövs för att övervaka de önskade resultaten när det gäller verkan av hållbarhetsinitiativ och hållbarhetsinsatser.

På väg mot djupgående och omvälvande förändringar

Allt fler projekt och program som rör miljömässig hållbarhet visar på ett växande intresse och engagemang för dessa frågor. Många initiativ är dock fortfarande begränsade i tid och omfattning. Med tanke på den akuta karaktären hos klimatkrisen och den biologiska mångfaldskrisen är det dags för en stegvis förändring och att gå från isolerade initiativ till djupgående och systemomfattande förändringar i utbildningen.

Att införliva miljömässig hållbarhet i all politik, alla program och processer inom allmän och yrkesinriktad utbildning är avgörande för att bygga upp de färdigheter och den kompetens som krävs för den gröna omställningen. Det krävs åtgärder på alla nivåer, från individ- och institutionsnivå till systemnivå, men också horisontellt, vilket innebär att alla aktörer inom allmän och yrkesinriktad utbildning måste samarbeta i synergi för att säkerställa att **hållbarhetsfrågor är fast förankrade i elevernas samlade utbildning.**

Kortsiktiga åtgärder måste utvecklas och få en fortsättning för att stödja institutioner och pedagoger och hjälpa de studerande att utveckla de färdigheter och det tänkesätt som krävs för den gröna omställningen. **På medellång och lång sikt** bör alla reformsatser på utbildningsområdet stödja och anpassa sig till de förändringar som krävs för en grönare och mer hållbar framtid.

Samrådsrapporter och forskningsresultat som framtagits för att utarbeta detta förslag har visat att det krävs åtgärder på flera fronter för att fullt ut integrera miljömässig hållbarhet i utbildningen.

Ändamålsenligt lärande för miljömässig hållbarhet innebär följande:

- Inleds redan inom förskoleverksamhet och barnomsorg.
- Förutsätter en strategi för livslångt lärande.
- Skapar stödjande lärandemiljöer där institutionen som helhet är aktiv i hållbarhetsfrågor.
- Är elevcentrerad, engagerande, positiv och baserad på verkliga erfarenheter.
- Stöder pedagoger, inbegripet ledningsteam, att undervisa i och vidta åtgärder för hållbarhet.
- Främjar samarbete och partnerskap i lokala grupper och i samhället i stort.
- Involverar unga på ett meningsfullt sätt.
- Bygger upp hållbarhetskompetens.
- Grundar sig på starka politiska riktlinjer.

Undervisning i och lärande för miljömässig hållbarhet kan fullt ut stödja andra utbildningsagendor för inkludering, kvalitet, innovation, internationalisering och lärande som sätter eleven i centrum. **Potentialen är alltså mycket stor och medför ett utmärkt tillfälle att göra lärandet mer relevant, så att både studerande och pedagoger motiveras, och de olika former av kompetens som i allt högre grad behövs i vardagen och i arbetslivet kan utvecklas.**

(1) Syftet med den föreslagna rekommendationen

Kommissionens förslag har följande mål:

- Formulera en vision och en gemensam förståelse på EU-nivå om de djupgående förändringar som krävs i utbildningen för den gröna omställningen.
- Utveckla en enhetlig strategi för de kompetenser, färdigheter och attityder som människor behöver för att agera, leva och arbeta på ett hållbart sätt, och stärka vikten av livslångt lärande för att se till att alla från tidig ålder till vuxen kan tillägna sig dessa kompetenser och färdigheter.
- Underlätta utbytet av sakkunskap och bästa praxis för beslutsfattare, forskare och pedagoger på system- och institutionsnivå.
- Stödja initiativ på EU-nivå för att främja lärande för miljömässig hållbarhet. och
- uppmuntra till investeringar på de ovannämnda områdena.

(2) Den internationella dimensionen

Förslaget är visserligen helt inriktat på EU:s ambitioner och prioriteringar när det gäller att genomföra den europeiska gröna given, men **kompletterar och bygger på arbetet på internationell nivå**. Medlemsstaterna och berörda parter kommer att mobiliseras för mer samordnade åtgärder för att bidra till Unescos strategier, särskilt **färdplanen för ansvarsfördelningsbeslutet 2030**, och förslaget stödjer **EU:s engagemang för FN:s Agenda 2030** för global hållbar utveckling.

(3) Komplementaritet och synergier med andra EU-initiativ på utbildningsområdet

- Meddelande om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025⁵,
 - Rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030)⁶,
 - Kommissionens meddelande En ny era för det europeiska forskningsområdet⁷,
 - Rådets rekommendation om en pakt för forskning och innovation i Europa⁸,
 - Den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft⁹,
 - Rådets rekommendation om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft¹⁰,
 - Handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027¹¹,
 - Rådets rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande¹²,
 - Rådets slutsatser om Europauniversiteten¹³,
 - De kommande lärarakademierna inom Erasmus+¹⁴,
 - EU:s kvalitetsram för förskoleverksamhet och barnomsorg¹⁵,
 - Koalitionen ”Utbildning för klimatet”¹⁶,
 - Förslaget till rådets rekommendation om en europeisk strategi för mikromeriter för livslångt lärande och anställbarhet¹⁷,
 - Den kommande europeiska strategin för universiteten,
 - Det kommande förslaget till en rådets rekommendation om att bygga broar för ett ändamålsenligt europeiskt samarbete inom högre utbildning.
- (4) Förenlighet med övrig politik
- Meddelandet om den gröna given¹⁸,
 - Strategin för biologisk mångfald 2030¹⁹,
 - NextGenerationEU:s återhämtningsplan²⁰,
 - Den europeiska klimatpakten²¹,
 - En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin²²,

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ Rådets resolution (2021/C 66/01).

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=GA>

⁸ <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/1a0df8ff-5313-11ec-91ac-01aa75ed71a1>

⁹ COM(2020) 274 final.

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN)

¹¹ COM(2020) 624 final.

¹² Rådets rekommendation (2018/C 189/01).

¹³ Rådets slutsatser (2021/C 221/03).

¹⁴ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-2/teacher-academies>

¹⁵ Rådets rekommendation (2019/C 189/4).

¹⁶ Koalitionen ”Utbildning för klimatet”: https://education-for-climate.ec.europa.eu/_en

¹⁷ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/a-european-approach-to-micro-credentials_en

¹⁸ COM(2019) 640 final.

¹⁹ COM(2020) 380 final.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_sv

²¹ COM(2020) 788 final.

- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter²³,
- EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030²⁴,
- Meddelandet om det europeiska Bauhaus²⁵,
- Den europeiska barngarantin²⁶,
- Meddelandet om en ny era för det europeiska forskningsområdet²⁷,
- Rådets slutsatser om den framtida förvaltningen av det europeiska forskningsområdet²⁸,
- Ny strategi för konsumentpolitiken²⁹.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Den föreslagna rådsrekommendationen är förenlig med artiklarna 165.4 och 166.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Initiativet innebär ingen utökning av EU:s föreskrivande befogenheter eller bindande åtaganden för medlemsstaterna. Medlemsstaterna beslutar hur de genomför rådets rekommendation i enlighet med sina nationella omständigheter.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen i artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).

Medlemsstaterna har sina egna sedvänjor och lagar för att utforma och organisera lärande. De är fullt ansvariga för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation. Samtidigt finns det belägg för att de står inför ett antal likartade frågor som rör utbildningssystemens beredskap, bland annat inför den gröna och den digitala omställningen.

I förslaget beskrivs en väg framåt för att ordna utbildning för miljömässig hållbarhet och ges rekommendationer för hur det ska gå till, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

• Proportionalitetsprincipen

Detta förslag är förenligt med proportionalitetsprincipen i artikel 5.4 i EU-fördraget.

Varken innehållet i eller utformningen av denna föreslagna rådsrekommendation går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen. De åtaganden som medlemsstaterna gör är frivilliga och varje medlemsstat har frihet att besluta om vilken strategi de ska anta.

• Val av instrument

För att bidra till att förverkliga de mål som avses i artiklarna 165 och 166 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt föreskrivs i samma fördrag att rådet ska anta rekommendationer på förslag av kommissionen.

²² COM(2020) 98 final.

²³ COM(2017) 250 final.

²⁴ COM(2021) 101 final.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/qanda_21_4627

²⁶ Rådets rekommendation (EU) 2021/1004.

²⁷ COM(2020) 628 final.

²⁸ Rådets slutsatser 13567/20.

²⁹ COM(2020) 696 final.

En rådsrekommendation är ett lämpligt instrument på utbildningsområdet, där EU har en stödande skyldighet, och det är ett instrument som ofta används för åtgärder på EU-nivå på detta område. Som rättsligt instrument markerar det medlemsstaternas åtagande när det gäller de presenterade åtgärderna och ger en starkare politisk grund för samarbete på området, samtidigt som man fullt ut respekterar medlemsstaternas befogenhet på utbildningsområdet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Synpunkter på förslaget samlades in under det offentliga samrådet om lärande för miljömässig hållbarhet, som pågick mellan den 18 juni och den 24 september 2021 (1 352 svar och 96 ståndpunktsdokument inkom) samt riktade samråd med medlemsstaterna, icke-statliga organisationer, lärare, utbildare och andra pedagoger, studerande och ungdomsrepresentanter samt andra europeiska aktörer och experter på området.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Tre studier beställdes för att samla in underlag till förslaget: (i) kartläggning av läroplaner, strategier och andra åtgärder i medlemsstaterna, inbegripet en litteraturöversikt, kartläggning av nationell och politisk forskning, en översyn av skolornas läroplaner, lärarenkäter, fallstudier och fokusgrupper, (ii) kartläggning av Erasmus+-projekt som rör lärande för miljömässig hållbarhet, och (iii) en studie om utbildning för hållbar utveckling i samband med covid-19 och den gröna och den digitala omställningen.

- **Konsekvensbedömning**

Någon konsekvensbedömning har inte genomförts eftersom de olika åtgärderna är avsedda att komplettera medlemsstaternas initiativ och de föreslagna åtgärderna är frivilliga, samt med tanke på omfattningen av de förväntade effekterna. Förslaget har utarbetats på grundval av undersökningar, samråd med medlemsstaterna och olika aktörer samt ett offentligt samråd. Det stöder till fullo EU:s åtagande att uppfylla FN:s mål för hållbar utveckling.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt.

- **Grundläggande rättigheter**

Den föreslagna rådsrekommendationen är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, nämligen rätten till skydd av personuppgifter enligt artikel 8 och rätten till utbildning enligt artikel 14.

Åtgärderna ska genomföras i enlighet med EU:s lagstiftning om skydd av personuppgifter, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679³⁰ om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmän dataskyddsförordning).

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta initiativ kommer inte att kräva några ytterligare medel från unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

För att stödja genomförandet föreslår kommissionen att man i samarbete med medlemsstaterna genomför forskning och utarbetar särskilt vägledningsmaterial, handböcker och andra konkreta dokument som bygger på fakta, ömsesidigt lärande och kartläggning av god praxis.

Kommissionen avser att rapportera om användningen av rådsrekommendationen inom den strategiska ramen för det europeiska utbildningssamarbetet.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt.

- **Sammanfattning av rekommendationen och arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar**

I utkastet till rådets rekommendation föreslås vägledning och åtgärder som medlemsstaterna kan vidta för att ytterligare integrera miljömässig hållbarhet i utbildningen och utveckla alla studerandes hållbarhetskompetens. I utkastet anges Europeiska kommissionens åtagande att komplettera och stödja åtgärder på detta område. Det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar innehåller aktuella forskningsrön, yttranden från berörda parter och en detaljerad redogörelse för den nya europeiska ramen för hållbarhetskompetens.

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om lärande för miljömässig hållbarhet

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION,
med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 165.4 och 166.4,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) I den europeiska gröna given³¹ och EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2030³² framhålls den viktiga roll som skolor, lärosäten och andra utbildningsinstitutioner har när det gäller att samarbeta med elever, föräldrar, pedagoger³³ och samhället i stort om de förändringar som krävs för en framgångsrik grön omställning.
- (2) I FN:s mål för hållbar utveckling, särskilt mål 4.7, framhålls behovet av att säkerställa att alla studerande före 2030 får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.
- (3) Enligt meddelandet om det europeiska området för utbildning³⁴, den europeiska pelaren för sociala rättigheter³⁵ och meddelandet En ny era för det europeiska forskningsområdet³⁶ bör utbildningspolitiken och investeringarna inriktas på en inkluderande grön och digital omställning för framtida resiliens och välbefinnande.
- (4) Nyckelkompetenserna, enligt definitionerna i den europeiska referensramen för nyckelkompetenser för livslångt lärande³⁷, syftar till att hjälpa människor i hela Europa att förvärva de färdigheter och den kompetens som krävs för

³¹ COM(2019) 640 final.

³² COM(2020) 380 final.

³³ I denna rekommendation avses med pedagog både lärare (personer med lärarbehörighet eller motsvarande enligt nationell lagstiftning och praxis) och utbildare (var och en som utför en eller flera av de uppgifter som är knutna till den teoretiska eller praktiska utbildningsfunktionen, antingen vid en utbildningsinstitution eller på arbetsplatsen). Detta omfattar lärare inom allmän utbildning och högre utbildning, lärare och utbildare inom yrkesinriktad grund- och fortbildning, pedagoger inom förskoleverksamhet och barnomsorg samt vuxenutbildare.

³⁴ COM(2020) 625 final.

³⁵ [Den europeiska pelaren för sociala rättigheter |Europeiska kommissionen \(europa.eu\)](#)

³⁶ COM(2020) 628 final.

³⁷ EUT C 189, 4.6.2018, s. 1, bilaga.

självförverkligande, hälsa, anställbarhet och social delaktighet i en tid av snabba och genomgripande förändringar.

- (5) I den europeiska kompetensagendan³⁸ aviserades stöd till utveckling av grundläggande grön kompetens för arbetsmarknaden i syfte att skapa en generation av miljömedvetna yrkesutövare och ekonomiska aktörer, samt integrera miljö- och klimathänsyn i skolor, lärosäten, yrkesutbildning och forskning. Europa behöver högkvalificerade yrkesutövare för att stödja den gröna omställningen och bli världsledande inom hållbar teknik.
- (6) I rådets rekommendation om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft³⁹ framhålls yrkesutbildningssektorn som avgörande för den digitala och den gröna omställningen.
- (7) I den europeiska klimatkpakten uppmanas enskilda personer, lokalsamhällen och organisationer att delta i klimatåtgärder och bygga ett grönare Europa genom att de får möjlighet att utbilda sig i frågor som rör klimatförändringar, utveckla och genomföra lösningar och knyta kontakter med andra för att sprida effekterna av dessa lösningar.
- (8) Handlingsplanen för digital utbildning⁴⁰ innehåller en vision för en högkvalitativ, inkluderande och tillgänglig europeisk digital utbildning och understryker den digitala teknikens betydelse som en viktig faktor för den gröna omställningen, samtidigt som den underlättar en övergång till ett hållbart beteende både när det gäller utveckling och användning av digitala produkter.
- (9) Genom det nya europeiska Bauhaus får den europeiska gröna given en kulturell och kreativ dimension, som syftar till att visa hur hållbar innovation leder till konkreta och positiva förändringar i vår vardag, även i skolbyggnader och andra lärandemiljöer.
- (10) Unesco har genom sitt program för utbildning för hållbar utveckling arbetat för att göra utbildning till en mer central och synlig del av de internationella åtgärderna för att hantera klimatkrisen och för att uppnå målen för hållbar utveckling, särskilt mål 4.7 om utbildning för hållbar utveckling. Enligt FN:s ramkonvention om klimatförändringar och Parisavtalet åtar sig parterna att samarbeta och främja utbildning om klimatförändringar, likaså i fråga om att höja allmänhetens medvetenhet, deltagande och tillgång till information om klimatförändringar.
- (11) Uppgifter från OECD⁴¹ från 2018 visar på en hög medvetenhet bland 15-åringar om klimatförändringar och miljökrisen och behovet av att ta itu med den. Samma uppgifter visar dock att betydligt färre studerande känner att de kan påverka och göra en verklig skillnad. Kunskap om miljön och den globala krisen kan leda till att elever och studerande känner sig överväldigade och maktlösa, vilket förvärras av felaktig information och desinformation.
- (12) Utbildnings- och yrkesutbildningssystemen och utbildningsinstitutionerna måste tillmötesgå ungdomar som alltmer vill göra sig hörda i fråga om klimatkrisen och den biologiska mångfaldskrisen och involvera dem i utformningen av lösningar när det gäller lärande för miljömässig hållbarhet.
- (13) Covid-19-pandemin har belyst våra nära kopplingar till naturen och åter satt fokus på utbildningssystemen. Lärdomar har dragits om nya möjligheter till utbildning,

³⁸ COM(2020) 274 final.

³⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=SV](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=SV)

⁴⁰ COM(2020) 624 final.

⁴¹ OECD (2020), Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World? Pisa 2018, volym VI.

inbegripet lärande i olika miljöer (även online), studerandes engagemang och självständighet och kopplingarna mellan formellt lärande och samhället i stort. Pandemin ökade också oron över barns och ungdomars fysiska, psykiska och sociala välbefinnande.

- (14) Enskilda förskolor och barnomsorgsinstitutioner, skolor, lärosäten, forskningsorganisationer, yrkesutbildningsanordnare och lokalsamhällen blir alltmer aktiva när det gäller klimatkrisen och den biologiska mångfaldskrisen. Hållbarhet ingår dock ännu inte som ett systematiskt inslag i utbildningen i EU.
- (15) Många pedagoger saknar stöd, sakkunskap och utbildningsmöjligheter för att införliva miljömässig hållbarhet i sin undervisning. De känner sig ofta inte tillräckligt rustade för att hantera miljöångest och miljöpessimism och kunna hjälpa eleverna att engagera sig i klimat- och miljöfrågor på ett positivt sätt.
- (16) Övergripande strategier för hållbarhet som omfattar alla verksamhetsområden är ännu inte allmänt spridda. Sådana strategier kan omfatta undervisning och lärande, forskning och innovation, lokaler och verksamhet, och bör engagera studenter, personal, föräldrar och lokalsamhället samt i vidare sammanhang.
- (17) Potentialen och möjligheten att komplettera och stärka andra utbildningsagendor måste undersökas ytterligare. Undervisning och lärande för miljömässig hållbarhet kan fullt ut stödja politik och program för välbefinnande och inkludering, global solidaritet, lärande som sätter eleven i centrum, forskning och innovation samt digital omställning.
- (18) Utbildningsdimensionen ingår inte systematiskt i andra politikområden som rör grön omställning och hållbarhetsfrågor. Genom att integrera utbildning i dessa politikområden kan man stödja genomförandet av dem, koppla samman olika sektorer i samhället och ekonomin och på ett ändamålsenligt sätt integrera hållbarhet i utbildningen.
- (19) Denna rekommendation respekterar till fullo principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT GÖRA FÖLJANDE:

- (1) Skyndsamt öka insatserna för att stödja utbildningssystemen så att de kan vidta åtgärder för den gröna omställningen så att studerande i alla åldrar och från alla bakgrunder kan få tillgång till högkvalitativ och inkluderande utbildning om klimatförändringar, biologisk mångfald och hållbarhet.
- (2) Fastställa lärande för miljömässig hållbarhet som ett prioriterat område i utbildningspolitik och utbildningsprogram för att stödja denna sektor och göra det möjligt för sektorn att bidra till den gröna omställningen. Utveckla en övergripande och samarbetsinriktad strategi för lärande för miljömässig hållbarhet som involverar alla organ, organisationer och aktörer inom utbildningssystemet.
- (3) Tillhandahålla flera lärandemöjligheter i olika sammanhang, från förskola till vuxenutbildning, så att alla kan förbereda sig för och aktivt bidra till den gröna omställningen och vidta åtgärder för en miljömässigt hållbar, cirkulär och klimatneutral ekonomi och ett rättvist samhälle.
- (4) Överväga följande åtgärder på systemnivå:

- (a) Fullt ut anpassa strategier och planer inom allmän och yrkesinriktad utbildning till miljömässig hållbarhet, inbegripet sådana som rör läroplaner och bedömning, pedagogik och fortbildning för pedagoger. Stödja genomförandet av nationell och annan politik samt nationella och andra strategier, inbegripet relaterade koncept såsom utbildning för hållbar utveckling, genom handlingsplaner och mekanismer för uppföljning och övervakning.
 - (b) Investera i miljövänlig och hållbar utrustning och infrastruktur och miljövänliga och hållbara resurser (byggnader, mark och teknik) för lärande, social samvaro och rekreation för att säkerställa sunda och motståndskraftiga lärandemiljöer.
 - (c) Öka medvetenheten om fördelarna och möjligheterna med lärande för miljömässig hållbarhet och stödja utbildningsinstitutioner för att göra frågor som rör klimatförändringar, biologisk mångfald och hållbarhet relevanta för elevernas dagliga liv.
 - (d) Involvera alla elever och studerande på olika meningsfulla och samordnade sätt i syfte att föreslå och utforma strategier för vad, hur och var de lär sig om och för miljömässig hållbarhet. Uppmuntra till ett representativt deltagande av studerande oavsett kön eller bakgrund.
 - (e) Utveckla övergripande ramar för läroplanerna som ger tid och utrymme för fördjupning i miljömässig hållbarhet så att de studerande kan utveckla hållbarhetskompetens från tidig ålder. Lärande över generationsgränserna och användningen av lokalt präglade exempel, problemställningar och svar kan göra läroplanerna mer relevanta för de studerande eftersom de visar att frågor som gäller klimatförändringar, biologisk mångfald och hållbarhet även är lokala och praktiskt tillämpliga.
 - (f) Stödja samarbete och nätverksarbete om hållbarhet och biologisk mångfald, till exempel mellan lokala myndigheter, ungdomsrepresentanter, centrum för miljöutbildning, skogar, parker, jordbruk, museer, bibliotek, icke-statliga organisationer, forskning, konsumentorganisationer och företag.
 - (g) Stödja spridning av god praxis och investera i pedagogisk forskning om lärande för miljömässig hållbarhet på alla utbildningsnivåer.
- (5) Stödja eleverna genom att överväga följande åtgärder:
- (a) Ge eleverna möjlighet att redan från förskolan förstå, engagera sig i och uppskatta naturen och dess biologiska mångfald, samt bidra till att väcka nyfikenheten hos eleverna och lära dem att både individuellt och kollektivt agera för hållbarhet.
 - (b) Stärka, bland annat genom ekonomiskt stöd, livslångt lärande av hög kvalitet för miljömässig hållbarhet, inbegripet praktik, lärlingsutbildning, volontärarbete, verksamhet utanför läroplanen och andra former av icke-formellt och informellt lärande. Erkänna och belöna samhällsengagemang för miljömässig hållbarhet.
 - (c) Underlätta lärandemetoder och lärandestrategier som är samarbetsinriktade, experimentella och relevanta för lokala sammanhang och traditioner. Detta inbegriper att ge eleverna praktiska möjligheter att observera och vårda naturen, spara resurser, reparera, återanvända och återvinna, och därigenom hjälpa dem att förstå vikten av hållbara livsstilar och cirkulär ekonomi.

- (d) Tillhandahålla korrekt och tillgänglig information om klimatkrisen och den biologiska mångfaldskrisen och dess drivkrafter, utveckla problemlösnings- och samverkanskompetens, främja kritiskt tänkande och mediekompetens och stödja positiva åtgärder, inbegripet volontärarbete, för att bemöta och minska den rädsla och den maktlöshet som eleverna kan uppleva i samband med globala kriser.
- (6) Stödja pedagogerna för att underlätta lärande för miljömässig hållbarhet genom att överväga följande åtgärder:
- (a) Erkänna att alla pedagoger, oavsett ämne eller utbildningssektor, är hållbarhetsutbildare som behöver hjälpa sina elever att förbereda sig för den gröna omställningen. Inkludera, samråda med och engagera pedagogerna i utveckling av läroplaner och andra utbildningsreformer som rör miljömässig hållbarhet och utformningen av lämplig fortbildning.
 - (b) Integrera miljömässig hållbarhet i alla grundläggande lärarutbildningsprogram, liksom i all grundutbildning och fortbildning för lärare och i alla standarder och ramar för läraryrket för att stödja pedagogernas kompetensutveckling när det gäller hållbarhet.
 - (c) Skapa möjligheter och incitament för pedagoger att delta i fortbildningsprogram som rör hållbarhet, till exempel genom att koppla dem till karriärutveckling och skapa funktioner för pedagoger som t.ex. hållbarhetssamordnare.
 - (d) Stödja pedagogerna, bland annat genom att ge dem den tid och det utrymme som krävs för att ta till sig pedagogiska metoder som stärker lärande för miljömässig hållbarhet och att ta upp hållbarhetsutbildning på tvärvetenskapliga sätt och utveckla de socioemotionella aspekterna av lärande för miljömässig hållbarhet, så att alla studerande kan bli drivkrafter för förändring och lära sig att agera, både enskilt och kollektivt, för en mer hållbar värld.
 - (e) Uppmuntra och möjliggöra omdanande och ämnesövergripande undervisning och lärande genom såväl traditionella som innovativa metoder, inbegripet praktiska övningar, STEAM-metoden⁴², hackaton och spelifiering,
 - (f) Utveckla och sprida resurser för att stödja pedagoger, bland annat när det gäller bedömning. Uppmuntra pedagoger att använda traditionella och nya verktyg och material för att undervisa om miljömässig hållbarhet i olika inomhus- och utomhusmiljöer samt digitala och icke-digitala miljöer. Ge tillgång till olika kunskapscentrum, inbegripet centrum för miljöutbildning.
 - (g) Uppmuntra forsknings- och innovationssamhället att samarbeta med formella, icke-formella och informella utbildningsanordnare för att stödja pedagoger när det gäller miljömässig hållbarhet. Uppmuntra utbildningspersonal att delta i försöksprojekt och forskning som rör klimatkrisen, miljökrisen och hållbarheten.
- (7) Stödja utbildningsinstitutioner så att de på ett ändamålsenligt vis kan integrera miljömässig hållbarhet i all sin verksamhet genom att överväga följande åtgärder:

⁴² STEAM (naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, konst och matematik) anammar den kreativa potentialen i att koppla samman STEM-utbildningen med konst, humaniora och samhällsvetenskap.

- (a) Uppmuntra och främja ändamålsenliga strategier för hållbarhet som omfattar hela institutionen och som inbegriper undervisning och lärande, vision, planering och styrning, aktivt deltagande av studerande och personal, fastighets- och resursförvaltning, partnerskap med lokalsamhällen och samhället i stort samt forskning och innovation. Stödja utbildningsledare vid organisatoriska förändringar genom särskild fortbildning och vägledning för deras uppdrag.
- (b) Stödja utbildningsinstitutioner i att utforma, övervaka och utvärdera sina hållbarhetsstrategier och/eller integrera hållbarhet i befintliga processer och åtgärder (t.ex. planer för skolutveckling, uppdragsbeskrivningar och strategier för högre utbildning). Erkänna att detta är en långsiktig process som kräver många mindre mätbara steg som fortlöpande övervakas och utvärderas, bland annat genom institutionens självutvärdering.
- (c) Uppmuntra och stödja skolor, lärosäten, yrkesutbildningsanordnare och andra utbildningsanordnare att delta i miljöcertifieringsprogram som kan ge miljömässiga, utbildningsmässiga och ekonomiska fördelar. Tillhandahålla stödstrukturer för dessa system, t.ex. byråer eller organ för att stödja strategier som omfattar hela institutioner, mentorskap och nätverksbyggande, mallar och vägledning samt ekonomiskt stöd.
- (d) Inrikta en del av utbildningsorganisationernas interna och/eller externa resurser för översyn och kvalitetssäkring på hållbarhet. Belöna lärosäten genom resultatbaserade finansieringsramar för ett verkningsfullt engagemang för hållbarhet.
- (e) Ytterligare integrera miljömässig hållbarhet i program, kursplaner och moduler inom en rad olika områden, såsom företagsstudier, samhällsvetenskap, arkitektur och ingenjörsvetenskap, planering och förvaltning av markanvändning. Använda resurser och material som tagits fram av icke-statliga miljö- och utbildningsorganisationer och andra relevanta organ.
- (f) Stödja lärosäten och yrkesskolor i utvecklingen av kortare och skräddarsydda kurser om miljömässig hållbarhet, som leder till mikromeriter, i syfte att fördjupa, bredda och uppdatera yrkeskompetensen.
- (g) Stödja partnerskap med näringslivet, den konstnärliga sektorn, jordbruks-, kulturarvs- och idrottssektorena, forskningsinstitut, förlag och andra aktörer som tillhandahåller läromedel och teknik samt institutioner och organisationer för forskning om utbildning. Utveckla program utanför läroplanerna, sommarprogram och andra program och samtidigt ge stöd till praktiktjänstgöring i t.ex. laboratorier, företag, forskningsinstitut och icke-statliga organisationer.
- (8) Mobilisera nationella medel och EU-medel för investeringar i infrastruktur, utbildning, verktyg och resurser för att öka utbildningens resiliens och beredskap inför den gröna omställningen, särskilt Erasmus+, faciliteten för återhämtning och resiliens, Europeiska solidaritetskåren, Europeiska socialfonden+, Europeiska regionala utvecklingsfonden, instrumentet för tekniskt stöd, programmet för ett digitalt Europa, Horisont Europa och InvestEU.
- (9) Investera i övervakning, forskning och utvärdering av de politiska utmaningarna och effekterna av dessa initiativ i syfte att bygga vidare på tillvaratagna erfarenheter och utgöra en grund för utformningen av politiken, bland annat genom att stödja

utvecklingen av gemensamma indikatorer och mål för miljömässig hållbarhet i utbildningen.

HÄRIGENOM UPPMANAS KOMMISSIONEN ATT GÖRA FÖLJANDE:

1. Underlätta samarbete och ömsesidigt lärande mellan medlemsstater och berörda aktörer i fråga om lärande för miljömässig hållbarhet genom följande:
 - 1.1. Använda den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete inför och bortom ett europeiskt utbildningsområde (2021–2030)⁴³, där utbildning för den gröna omställningen är ett centralt prioriterat område.
 - 1.2. Sprida olika möjligheter att främja, stödja och möjliggöra utbildning för miljömässig hållbarhet inom EU:s finansieringsprogram, såsom Erasmus+, Europeiska solidaritetskåren, Life, Europeiska socialfonden, Horisont Europa, Marie Skłodowska-Curie-åtgärder och instrumentet för tekniskt stöd, och uppmuntra till användningen av dessa möjligheter.
 - 1.3. Utbyta god praxis från personalutbyten, projekt och nätverk inom ramen för Erasmus+, bland annat genom Erasmus+ Europauniversitet, e-vänskolekontakter på nätet, yrkeskunskapscentrum, Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna och Europeiska institutet för innovation och teknik.
 - 1.4. Identifiera, registrera och utbyta exempel på god praxis, bland annat genom befintliga onlineplattformar⁴⁴ samt stödja nätverksarbete mellan nationella och andra organisationer som arbetar med utbildning och miljömässig hållbarhet inom formell och icke-formell utbildning.
 - 1.5. Involvera ungdomar i genomförandet av rekommendationen, särskilt genom Europaåret för ungdomar 2022 och EU:s ungdomsdialog, för att säkerställa att ungdomars och ungdomsorganisationers åsikter och behov beaktas fullt ut.
 - 1.6. Skapa synergier med koalitionen för utbildning för klimatet och Ett nytt europeiskt Bauhaus.
2. Utveckla och dela resurser, material och forskning vad gäller lärande för miljömässig hållbarhet, i samarbete med medlemsstaterna, bland annat i fråga om en ny europeisk ram för hållbarhetskompetens.
3. Stödja pedagogers undervisning i miljömässig hållbarhet genom följande:
 - 3.1. Tillhandahålla resurser och stödmaterial på den kommande europeiska skolutbildningsplattformen, Epale och Europeiska ungdomsportalen.
 - 3.2. Belöna enastående insatser inom undervisning och lärande för miljömässig hållbarhet genom EU:s utmärkelser, bland annat det europeiska priset för innovativ undervisning, eTwinning-priset och det europeiska yrkeskompetenspriset.
4. Övervaka utvecklingen av grön kompetens hos utexaminerade från lärosäten och yrkesutbildning samt forskare i början av karriären, till exempel genom att inkludera dessa i det europeiska initiativet för uppföljning av utexaminerade.

⁴³ Rådets rekommendation (2021/C 66/01).

⁴⁴ Detta skulle kunna omfatta den kommande europeiska skolutbildningsplattformen, Elev- och lärarhörnan, plattformen Vetenskap är fantastiskt! Europeiska ungdomsportalen, Epale, Scientix, den europeiska alliansen för lärlingsutbildning och kompetenspakten.

5. Övervaka framstegen när det gäller utbildning för miljömässig hållbarhet inom ramen för rapporterna om det europeiska området för utbildning och den europeiska gröna given.
6. Stärka samarbetet med befintliga internationella organisationer, särskilt Unesco och andra FN-organ, för att främja en strategi för utbildning för miljömässig hållbarhet tillsammans med beslutsfattare, yrkesverksamma och berörda parter i medlemsstaterna, som inbegriper jämlikhet, inkludering och rättvisa, i linje med den europeiska gröna given och målen för hållbar utveckling.
7. Fortsätta att stärka den gröna dimensionen i programmen Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren, både genom grön rörlighet, miljövänliga metoder i projekt och tydlig inriktning på miljömässig hållbarhet i samarbete mellan olika aktörer på utbildnings- och ungdomsområdet.

Utfärdad i Bryssel den

*Ordförande
På rådets vägnar*